

TRIBUNALENS DOM (tredje avdelningen)

den 18 december 2009*

I de förenade målen T-440/03, T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 och T-484/04,

Jean Arizmendi, Bayonne (Frankrike), och de 60 andra sökande vars namn finns upptagna i bilagan, i mål T-440/03 företrädda av advokaterna J.-F. Péricaud, P. Péricaud och M. Tournois och i målen T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 och T-484/04 företrädda av advokaterna J.-F. Péricaud och M. Tournois,

sökande,

med stöd av

Chambre nationale des courtiers maritimes de France, Paris (Frankrike), företrädd av advokaten J.-F. Péricaud,

intervenient i mål T-440/03,

* Rättegångsspråk: franska.

mot

Europeiska unionens råd, inledningsvis företrätt av J.-P. Jacqué och M. Giorgi Fort, därefter av F. Florindo Gijón och M. Balta, samtliga i egenskap av ombud,

och

Europeiska kommissionen, företräd av X. Lewis och, i mål T-121/04, av M. Lewis och B. Stromsky, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

angående en skadeståndstalan enligt artiklarna 235 EG och 288 andra stycket EG, vilken avser förpliktande för gemenskapen att ersätta den skada som har uppkommit genom avskaffandet av den monopolställning som innehades i Frankrike av sammanslutningen för de så kallade *courtiers interprètes et conducteurs de navires*,

meddelar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen),

sammansatt av avdelningsordföranden J. Azizi (referent) samt domarna E. Cremona och S. Frimodt Nielsen,

justitiesekreterare: handläggaren T. Weiler,

II - 4888

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 30 juni 2009,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

- 1 I artikel 4.17 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4) definieras tulldeklaration som en åtgärd genom vilken en person i föreskriven form och på föreskrivet sätt anger ett önskemål om att hänföra varor till ett visst tullförfarande.
- 2 I artikel 4.19 i förordning nr 2913/92 definieras uppvisande av varor för tullen som en anmälan i föreskriven form till tullmyndigheterna om att varor har anlänt till tullkontoret eller till någon annan plats som angetts eller godkänts av tullmyndigheterna.
- 3 I artikel 5 i förordning nr 2913/92 föreskrivs följande:

”1. Enligt de villkor som fastställs i artikel 64.2 och om inte annat följer av de bestämmelser som antas inom ramen för artikel 243.2 b får alla utse ett ombud för sina kontakter med tullmyndigheterna för att fullgöra de handlingar och formaliteter som fastställs i tullagstiftningen.

2. Detta ombudskap får vara

- direkt, varvid ombudet skall handla i en annan persons namn och för dennes räkning, eller

- indirekt, varvid ombudet skall handla i eget namn men för en annan persons räkning.

En medlemsstat får begränsa rätten att avge tulldeklarationer så att ombudet skall vara ett tullombud som bedriver sin verksamhet inom det landets territorium enligt reglerna för

- direkt ombudskap eller

- indirekt ombudskap.”

4 I artikel 64 i förordning nr 2913/92 föreskrivs följande:

”1. Om inte annat följer av artikel 5 får en tulldeklaration upprättas av varje person som kan uppvisa varorna i fråga eller låta uppvisa dem för behörig tullmyndighet tillsammans med alla de dokument som krävs för tillämpningen av de regler som gäller för det tullförfarande för vilket varorna deklarerades.

2. Dock gäller följande:

a) Om mottagandet av en tulldeklaration ålägger en bestämd person särskilda förpliktelser, skall deklarationen upprättas av denna person eller för hans räkning.
...”

5 I artikel 38.1 i förordning nr 2913/92 föreskrivs följande:

”Varor som förs in till gemenskapens tullområde skall utan dröjsmål av den person som fört in dem till gemenskapen befordras via den rutt som tullmyndigheterna närmare angivit och enligt deras eventuella anvisningar

a) till det tullkontor som anvisats av tullmyndigheterna eller till någon annan plats som de anvisat eller godkänt, eller

b) till en frizon om varorna skall föras in i frizonen direkt

— sjövägen eller med flyg, eller

— landvägen utan att passera genom någon annan del av gemenskapens tullområde, om frizonens gräns sammanfaller med landgränsen mellan en medlemsstat och ett tredjeland.”

6 I artikel 40 i förordning nr 2913/92, i den lydelse som är tillämplig i det förevarande målet, föreskrivs följande:

”Varor som enligt artikel 38.1 a anländer till tullkontoret eller till någon annan plats som anvisats eller godkänts av tullmyndigheterna skall uppvisas för tullen av den person som förde in varorna till gemenskapens tullområde eller i förekommande fall av den person som åtar sig ansvaret för befordran av varorna efter införseln.”

7 I artikel 43 i förordning nr 2913/92, i den lydelse som är tillämplig i det förevarande målet, föreskrivs följande:

”Om inte annat följer av artikel 45 skall varor som uppvisats för tullen enligt artikel 40 omfattas av en summarisk deklaration.

Den summariska deklARATIONEN skall inges så snart varorna uppvisats för tullen. Tullmyndigheterna får emellertid medge en tidsfrist för ingivande av deklARATIONEN, vilken inte skall utsträckas över den första vardagen efter den dag då varorna uppvisats för tullen.”

- 8 I artikel 44 i förordning nr 2913/92, i den lydelse som är tillämplig i det förevarande målet, föreskrivs följande:

”1. Den summariska deklARATIONEN skall lämnas på en blankett som motsvarar den modell som tullmyndigheterna fastställt. Tullmyndigheterna får emellertid som summarisk deklARATION tillåta användning av sådana kommersiella eller officiella dokument som innehåller de uppgifter som krävs för varornas identifiering.

2. Den summariska deklARATIONEN skall inges av

a) den person som har fört in varorna till gemenskapens tullområde eller av den som tar på sig ansvaret för varornas befordran efter införseln, eller

b) den person i vars namn de personer som anges i a har handlat.”

Bakgrund

Skeppsmäklarnas ursprungliga ställning

Skeppsmäklarnas ställning och dess historiska bakgrund

- 9 Sammanslutningen för de så kallade *courtiers interprètes et conducteurs de navires* (vilka är en speciell underkategori av skeppsmäklare i Frankrike) (nedan kallade skeppsmäklare) hade en hybridställning i den franska handelslagen (code de commerce) (nedan kallad code de commerce). Sammanslutningens medlemmar hade ett offentligt bemyndigande, i den mån de åtnjöt en monopolställning avseende vissa transaktioner och förfaranden, men ansågs jämväl vara näringsidkare.

- 10 Den franske lagstiftarens syfte med att införa denna ställning var att skydda utländska fartygsbefäl, som inte behärskade det franska språket lika väl som de franska fartygsbefälen, från mellanhänder som begärde orimligt höga avgifter.

Följderna av skeppsmäklarnas hybridställning

— Relevanta rättigheter och skyldigheter i allmänhet

- 11 Dessa skeppsmäklare hade vissa särskilda rättigheter och skyldigheter, vilka gav dem en monopolställning. De särskilda rättigheterna och skyldigheterna var följden av att de både ansågs vara näringsidkare och hade ett offentligt bemyndigande.

- 12 Ställningen som näringsidkare medförde bokföringsskyldighet, tillämpning av konkurslagstiftningen och förbud mot att ombilda sin sammanslutning till ett bolag.
- 13 Det offentliga bemyndigandet enligt artikel L-131-1 och följande artiklar i code de commerce innebar dels utnämning av denna typ av skeppsmäklare genom beslut av den franske transportministern, dels ett offentligt uppdrag på en marknad där skeppsmäklarkåren hade en lagstadgad monopolställning.
- 14 I artikel L-131-2 i code de commerce föreskrevs följande:

”[Skeppsmäklarna] utför förmedling av befraktning och är därutöver ensamt berättigade att vid tvist i domstol översätta deklARATIONER, certepartier, konossement, avtal och övriga handlingar av kommersiell karaktär som behöver översättas för att priset på frakten ska kunna fastställas...

De är ensamt behöriga att bistå utlänningar, fartygsbefäl, näringsidkare, fartygsbesättningar och annat sjöfolk i kommersiella tvistemål och inför tullmyndigheterna.”

— Monopolställningens materiella omfattning

- 15 Monopolställningen innebar att skeppsmäklarna utövade två separata uppdrag. De skulle dels genomföra de formaliteter som krävdes av tullmyndigheten och/eller hamnförvaltningen, dels uppträda som edsvuren tolk vid domstol.

16 Vad beträffar monopolställningen avseende åtgärder och formaliteter i samband med förtullning, utgjordes dessa av registrering av fartygens omloppstid i hamn genom in- och utstämpling, förmedling av de fysiska egenskaper som avgör den beskattningsbara mängden, sammanställningen av fartygsdeklarationen (*Déclaration Navire*) (ankomst och avfärd), utfärdande av de intyg och licenser som tullmyndigheten kräver samt förmedling av kopior på besättningslistan till de ansvariga myndigheterna, såsom tullverket, gränspolisen och kustbevakningen (*Gendarmerie maritime*).

— Personkrets och geografiskt område som omfattades av monopolställningen

17 Skeppsmäklarnas monopolställning var geografiskt begränsad till den hamn som skeppsmäklarens bemyndigande avsåg och omfattade i regel samtliga fartyg. Om flera skeppsmäklare hade utsetts till samma hamn hade de gemensamt en monopolställning.

— Skyldigheter som det offentliga bemyndigandet medförde

18 Det offentliga uppdraget, som utgjorde en del av det offentliga bemyndigandet, innebar att skeppsmäklaren var skyldig att tillhandahålla sina tjänster till var och en som efterfrågade dem.

19 Skeppsmäklarna var dessutom, var och en av dem, skyldiga att utföra samtliga av sina åligganden. För att garantera skeppsmäklarnas oberoende var det förbjudet för dem att genomföra affärs- eller banktransaktioner för egen räkning.

— Rättigheter som det offentliga bemyndigandet medförde

- 20 Varje skeppsmäklare hade, för de tjänster de tillhandahöll, rätt till ett arvode vars storlek fastställdes i dekret.
- 21 Därutöver hade varje skeppsmäklare en rätt att, efter godkännande av ministeriet med ansvar för handelsflottan, utnämna sin efterträdare. Denna rättighet ansågs vara en förmögenhetsrättslig rättighet som var överlåtbar och kunde preskriberas, och den utgjorde således motsvarigheten till det vederlag som hade erlagts för att förvärva det offentliga bemyndigandet.

Avskaffande av skeppsmäklarnas monopolställning

Antagande av förordning nr 2913/92 och fördragsbrottstalan

- 22 Genom förordning nr 2913/92, som trädde i kraft den 1 januari 1994, avreglerades utövandet av vissa yrken som var knutna till handeln i hamnar. Därin fastslogs bland annat, genom ett förbud i artikel 5 mot dubbla ombud vid förtullning, principen om fritt val av ombud.
- 23 Artikel L-131-2 i code de commerce, som tillerkände skeppsmäklarna en monopolställning avseende åtgärder och formaliteter i samband med förtullning, var fortfarande i kraft år 1997. Europeiska gemenskapernas kommissionen ansåg att denna lagstiftning stod i strid med artikel 5 i förordning nr 2913/92 och inledde därför ett fördragsbrottsförfarande mot Republiken Frankrike.

24 Kommissionen gav den 12 februari 1997 Republiken Frankrike tillfälle att inkomma med synpunkter angående skeppsmäklarnas monopolställning vid förtullning.

25 Den 3 december 1997 avgav kommissionen ett motiverat yttrande, i den mening som avses i artikel 226 första stycket EG, avseende ett åsidosättande av artikel 5.1 och 5.2 i förordning nr 2913/92.

26 I detta yttrande gjorde kommissionen följande bedömningar:

”Vad beträffar skeppsmäklarna, tillerkänns de enligt artikel [L-131-2] i den franska code de commerce en monopolställning när det gäller att uppträda som ombud inför tullmyndigheterna. De är ansvariga för tullbehandling av fartygen och därmed för att utföra alla tull- och administrativa formaliteter som erfordras vid fartygens ankomst och avfärd.

I artikel 5.2 [andra] stycket [i förordning nr 2913/92] ges medlemsstaterna möjligheten att begränsa rätten att fritt utse ett ombud. Eftersom detta är ett undantag från principen om rätten att fritt välja ombud ska denna bestämmelse dock tolkas restriktivt. Den kan endast avse avgivandet av en tulldeklaration och bestämmelsen kan alltså inte utsträckas till att också gälla andra åtgärder och formaliteter än de som är direkt knutna till tulldeklarationen enligt artikel 4.17 och 4.62–77 i förordning nr 2913/92.

...

Av dessa skäl avger ... kommissionen ett motiverat yttrande, i den mening som avses i artikel [226 första stycket EG] avseende att ... Republiken Frankrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 5.1 och 5.2 i [förordning nr 2913/92], genom att ... i artikel [L-131-2] i den franska code de commerce ge skeppsmäklarna ensamrätt att uppträda som ombud för att uppfylla formaliteter och vidta åtgärder i samband med förtullning.

Kommissionen uppmanar Republiken Frankrike att inom två månader från delgivningen av detta motiverade yttrande vidta nödvändiga åtgärder för att rätta sig efter detsamma.”

Ändring av den franska lagstiftningen

²⁷ Den 16 januari 2001 antog den franska lagstiftaren lag nr 2001-43 om anpassning av olika bestämmelser på transportområdet till gemenskapsrätten (JORF av den 16 januari 2001, s. 848). Denna lag avskaffade skeppsmäklarnas monopolställning.

²⁸ I artikel 1 i denna lag föreskrivs följande:

”I. Artikel L-131-2 i code de commerce ska upphöra att gälla.

II. Det står redaren fritt att själv utföra förmedlingen av befraktning, fastställandet av priset för befraktning, formaliteterna i samband med förtullning, översättningen av

deklarationer, certepartier, konossement, avtal och övriga handlingar av kommersiell karaktär som avser fartyget. Redaren kan även låta ett ombud såsom kaptenen utföra dessa åtgärder.”

29 I artiklarna 2 och 4 i lag nr 2001-43 föreskrivs förutsättningarna för att ersätta skeppsmäklarna på grund av att deras rättigheter avskaffats.

30 I artikel 5 i lag nr 2001-43 föreskrivs att villkoren, enligt vilka en skeppsmäklare kan få tillgång till yrken såsom speditör (*commissaire de transport*), kanslichef vid handelsdomstolen (*tribunal de commerce*), exekutor och stämningsman (*huissier de justice*), likvidator eller konkursförvaltare, ska anges i ett dekret. Dessa villkor avser bland annat hel eller delvis dispens från examens- och yrkesutbildningskrav.

Förfarande

31 Genom ansökningar som inkom till förstainstansrättens kansli mellan den 29 december 2003 och den 9 december 2004 har sökandena Jean Arizmendi och de 60 andra skeppsmäklarna vars namn finns upptagna i bilagan väckt förevarande skadeståndstalan.

32 Genom handling som inkom till förstainstansrättens kansli den 8 mars 2004 har Chambre nationale des courtiers maritimes de France ansökt om att få intervensera till stöd för sökandenas yrkanden i mål T-440/03. Avdelningsordföranden vid förstainstansrättens tredje avdelning beviljade denna ansökan genom beslut av den 30 juni 2004. Intervenienten inkom med sin interventionsinlaga inom den föreskrivna fristen.

- 33 Genom särskilda handlingar som inkom till förstainstansrättens kansli den 29 mars 2004 och den 19 januari 2005 har Europeiska unionens råd i enlighet med artikel 114 i förstainstansrättens rättegångsregler framställt två invändningar om rättegångshinder avseende samtliga mål.
- 34 Genom särskilda handlingar som inkom till förstainstansrättens kansli den 30 mars 2004 och den 20 januari 2005 har kommissionen i enlighet med artikel 114 i rättegångsreglerna framställt tre invändningar om rättegångshinder avseende samtliga mål. Kommissionen har även framställt en fjärde invändning om rättegångshinder avseende mål T-121/04.
- 35 Ordföranden på förstainstansrättens tredje avdelning har genom beslut av den 28 april 2005 i enlighet med artikel 50 i rättegångsreglerna förenat målen T-440/03, T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 och T-484/04 vad gäller det skriftliga förfarandet, det muntliga förfarandet och domen.
- 36 Genom förstainstansrättens beslut av den 5 december 2005 förordnades i enlighet med artikel 114.4 i rättegångsreglerna att rådets och kommissionens invändningar om rättegångshinder skulle prövas i samband med att målet prövades i sak och att beslut om rättegångskostnader skulle meddelas senare.
- 37 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (tredje avdelningen) att inleda den muntliga förhandlingen. Förstainstansrätten anmodade, såsom en åtgärd för processledning, parterna i målet att besvara ett antal frågor, vilket de gjorde.
- 38 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 30 juni 2009.

Parternas yrkanden

39 Sökandena har yrkat att förstainstansrätten ska

- ogilla rådets och kommissionens invändningar om rättegångshinder och ta upp talan till prövning i sak,

- i första hand fastställa att Europeiska gemenskapen är skadeståndsskyldig i förhållande till respektive sökande för att den på ett rättstridigt sätt har antagit artikel 5 i förordning nr 2913/92 och sedan tillämpat denna på sökandena,

- i andra hand fastställa att Europeiska gemenskapen är skadeståndsskyldig i förhållande till respektive sökande, detta för att den har antagit, om än lagenligt, och sedan tillämpat artikel 5 i förordning nr 2913/92 på ett sätt som orsakade sökandena en onormal och särskild skada,

- följaktligen förplikta rådet och kommissionen att solidariskt utge skadestånd till sökandena med belopp som motsvarar vad sökandena har specificerat i sina inlagor, och

- förplikta rådet och kommissionen att solidariskt ersätta rättegångskostnaderna.

40 La Chambre nationale des courtiers maritimes de France har yrkat att förstainstansrätten ska

— ta upp talan i mål T-440/03 till sakprövning, bifalla den, och

— förplikta rådet och kommissionen att bära sina rättegångskostnader.

41 Rådet och kommissionen har yrkat att förstainstansrätten ska

— avvisa talan,

— i andra hand ogilla talan, och

— förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

42 Dessutom har kommissionen yrkat att förstainstansrätten ska förplikta Chambre nationale des courtiers maritimes de France att bära sin rättegångskostnad, för det fall sökandenas talan bifalls.

Inledande anmärkningar

Principerna för utomobligatoriskt skadeståndsansvar

- 43 Det framgår av fast rättspraxis att för att gemenskapen ska ådra sig utomobligatoriskt skadeståndsansvar måste flera förutsättningar vara uppfyllda, nämligen att det handlande som läggs institutionen till last är rättsstridigt, att det verkligen föreligger en skada och att det finns ett orsakssamband mellan handlandet och den åberopade skadan (domstolens dom av den 9 november 2006 i mål C-243/05 P, Agraz m.fl. mot kommissionen, REG 2006, s. I-10833, punkt 26, av den 9 september 2008 i de förenade målen C-120/06 P och C-121/06 P, FIAMM m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 2008, s. I-6513, punkt 106, och av den 30 april 2009 i mål C-497/06 P, CAS Succhi di Frutta mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 39).
- 44 Dessa förutsättningar är kumulativa, vilket medför att om en av förutsättningarna inte är uppfylld ska talan ogillas i sin helhet, utan att det för den skull är nödvändigt att pröva de andra förutsättningarna (domstolens dom av den 9 september 1999 i mål C-257/98 P, Lucaccioni mot kommissionen, REG 1999, s. I-5251, punkterna 14 och 63, och av den 8 maj 2003 i mål C-122/01 P, T. Port mot kommissionen, REG 2003, s. I-4261, punkt 30, samt domen i det ovan i punkt 43 nämnda målet CAS Succhi di Frutta mot kommissionen, punkt 40).

Talans omfattning

Översikt över parternas argument

- 45 Sökandena, vilka är skeppsmäklare, har i sina ansökningar till förstainstansrätten yrkat att gemenskapen, företrädd av rådet och kommissionen, ska förpliktas att ersätta dem för de förluster som de har lidit till följd av att deras monopolställning har avskaffats. Till sina ansökningar har de bifogat en uppskattning av de förluster som var och en av

dem har lidit samt, alternativt, en uppskattning av förlusterna med avdrag för den ersättning som har mottagits enligt lag nr 43-2001. Sökandena har framställt två alternativa yrkanden, vilka båda avser ersättning för de nämnda förlusterna.

46 Sökandena har i första hand yrkat att de ska ersättas för de skador som de har lidit till följd av att den monopolställning som tillkom dem i egenskap av skeppsmäklare har avskaffats genom tillämpningen av artikel 5 i förordning nr 2913/92. Detta yrkande grundar sig på antagandet att upprätthållandet av monopolställningen var förbjuden enligt artikel 5 i förordning nr 2913/92. Artikel 5 i förordning nr 2913/92 antas närmare bestämt vara skälet till att Republiken Frankrike antog lag nr 2001-43, som avskaffade skeppsmäklarnas monopolställning. Gemenskapen har emellertid såväl ett skadeståndsansvar på grund av vållande som ett skadeståndsansvar oberoende av vållande (rent strikt ansvar) och är därmed skadeståndsskyldig för att den har antagit artikel 5 i förordning nr 2913/92. Sökandena anser att antagandet av artikel 5 i förordning nr 2913/92 är rättsstridigt, eftersom artikel 45 EG, rättssäkerhetsprincipen, principen om skydd för berättigade förväntningar, icke-diskrimineringsprincipen, proportionalitetsprincipen samt äganderätten har åsidosatts. Oberoende av huruvida bestämmelsen är lagenlig anser sökandena att de skador som skeppsmäklarna har lidit till följd av att artikel 5 i förordning nr 2913/92 har antagits ska anses som särskilda och onormala skador.

47 Sökandena har i andra hand yrkat att de ska ersättas för de skador som de har lidit till följd av att den monopolställning som tillkom dem i egenskap av skeppsmäklare har avskaffats på grund av att kommissionen felaktigt inledde ett fördragsbrottsförfarande mot Republiken Frankrike. Detta yrkande grundar sig på antagandet att artikel 5 i förordning nr 2913/92, som avser ombud vid förtullning, inte är tillämplig på skeppsmäklarnas verksamhet, som består av förmedling vid förtullning. Kommissionen handlade således felaktigt när den avgav ett motiverat yttrande till Republiken Frankrike den 3 december 1997, i vilket den hävdade att upprätthållandet av skeppsmäklarnas monopolställning var oförenligt med artikel 5 i förordning nr 2913/92. Detta motiverade yttrande förmådde Republiken Frankrike att anta lag nr 2001-43, vilken avskaffade skeppsmäklarnas monopolställning. Gemenskapen är således skadeståndsskyldig för de skador som sökandena har lidit till följd av avskaffandet av deras monopolställning.

48 Kommissionen och rådet har ifrågasatt huruvida talan kan tas upp till sakprövning och huruvida den är välgrundad, såväl avseende förstahandsyrkandet som andrahandsyrkandet. Avseende mål T-121/04 har kommissionen dessutom gjort gällande att Anne Le Boutilliers ansökan inte kan tas upp till prövning, eftersom det inte har klargjorts på vilken grund denna person har övertagit Martine Le Boutilliers rättigheter.

De preciseringar angående föremålet för tvisten som lämnats av parterna under förfarandet

49 Parterna har under förfarandets gång preciserat föremålet för tvisten dem emellan.

50 Kommissionen har i sitt svaromål frånfallit sin invändning om rättegångshinder som den framställt avseende Anne Le Boutilliers talan i mål T-121/04.

51 Sökandena har i sina svar på förstainstansrättens skriftliga frågor, efter att ha betonat att de utför förmedling och inte uppträder som ombud, förtydligat att de genomför förtullning av fartyg och inte av varor. Artikel 5 i förordning nr 2913/92 är därmed inte tillämplig, eftersom den endast avser ombud vid förtullning av varor.

52 Sökandena har under den muntliga förhandlingen uppgett att skeppsmäklarnas verksamhet i förhållande till tullmyndigheterna hänför sig till artiklarna 38, 43 och 44 i förordning nr 2913/92. Dessa artiklar avser uppvisande för tullen av de varor som förs in i tullområdet. Enligt sökandena kan den summariska deklARATION till tullmyndigheterna som avses i artikel 43 i förordning nr 2913/92 likställas med inlämning av det så kallade *manifeste*, vars förmedling skeppsmäklarna ansvarar för.

- 53 Sökandena har under den muntliga förhandlingen uppgett att det inte är artikel 5 i förordning nr 2913/92 som orsakat deras skador men väl kommissionens motiverade yttrande av den 3 december 1997, i vilket kommissionen gjorde en felaktig tolkning av denna bestämmelse genom att bedöma upprätthållandet av skeppsmäklarnas monopolställning såsom förbjudet enligt denna artikel.

Tribunalens bedömning

- 54 Med beaktande av kommissionens svaromål konstaterar tribunalen att det inte längre finns anledning att pröva den invändning om rättegångshinder som kommissionen har gjort avseende Anne Le Boutilliers talan i mål T-121/04.
- 55 Med beaktande av de uppgifter som sökandena har lämnat under den muntliga förhandlingen, och som återgavs i punkt 53 ovan, enligt vilka det motiverade yttrandet av den 3 december 1997 ensamt orsakade dem deras skador, finner tribunalen att det inte längre finns anledning att pröva sökandenas förstahandsyrkande i skadeståndsdelen. Deras förstahandsyrkande grundar sig på antagandet att artikel 5 i förordning nr 2913/92 har orsakat de påstådda skadorna, eftersom den förbjöd upprätthållandet av skeppsmäklarnas monopolställning (se punkt 46 ovan). Tribunalen kommer därför inte att pröva de frågor om upptagande till sakprövning och prövningen i sak som avser sökandenas skadeståndsykande i den del det grundar sig på detta antagande.
- 56 Tribunalen kommer följaktligen endast att pröva sökandenas andrahandsyrkande i skadeståndsdelen. Deras andrahandsyrkande grundar sig på antagandet att de skador som sökandena har lidit har orsakats av det motiverade yttrandet av den 3 december 1997. Tribunalen kommer först att pröva den av kommissionens invändningar om rättegångshinder mot talan som avser att kommissionen inte är skadeståndsskyldig för skador som uppkommer till följd av att ett fördragsbrottsförfarande har inletts. Denna invändning är den enda av de förevarande invändningarna som hänför sig till antagandet att skadorna har orsakats av det motiverade yttrandet. Alla de andra invändningarna hänför sig till ansvarsfrågan, vilken hör till sakfrågan och inte till frågan om upptagande till sakprövning i en skadeståndstalan (se, för ett liknande

resonemang, förstainstansrättens dom av den 29 januari 1998 i mål T-133/96, Dubois et Fils mot kommissionen, REG 1998, s. II-125, punkt 34). Om denna invändning inte kan bifallas ska tribunalen därefter pröva själva saken.

Upptagande till sakprövning

Parternas argument

- 57 Kommissionen har framställt en invändning om rättegångshinder, vilken avser att kommissionen inte är skadeståndsskyldig för skador som uppkommit till följd av att den har inlett ett fördragsbrottsförfarande.
- 58 Kommissionen erinrar om att gemenskapen inte kan hållas ansvarig för att inte ha inlett ett fördragsbrottsförfarande (se förstainstansrättens beslut av den 14 januari 2004 i mål T-202/02, Makedoniko Metro och Michaniki mot kommissionen, REG 2004, s. II-181, punkt 43 och där angiven rättspraxis). Om en enskild inte kan angripa den omständigheten att kommissionen inte har inlett ett fördragsbrottsförfarande är det, enligt kommissionen, logiskt att en enskild inte kan angripa den omständigheten att kommissionen har inlett ett sådant förfarande. Enligt artikel 226 EG har endast den berörda medlemsstaten rätt att angripa ett inlett fördragsbrottsförfarande.
- 59 Enligt kommissionen är den inte ansvarig för de konsekvenser som en medlemsstat anser följer av att ett fördragsbrottsförfarande har inletts gentemot den staten. På samma sätt som kommissionen inte är skadeståndsansvarig för beslutet att inleda eller att inte inleda ett fördragsbrottsförfarande, är den inte heller skadeståndsansvarig för den berörda medlemsstatens handlande eller underlåtenhet.

- 60 Sökandena har, med stöd av intervenienten, gjort gällande att deras talan inte kan avvisas med hänvisning till att kommissionen inte är ansvarig för skador som orsakats av ett inlett fördragsbrottsförfarande.

Tribunalens bedömning

- 61 Kommissionen anser att en skadeståndstalan som grundar sig på den omständigheten att kommissionen har inlett ett fördragsbrottsförfarande inte kan tas upp till sakprövning. Om kommissionen inte kan hållas ansvarig för att inte ha inlett ett fördragsbrottsförfarande, är det logiskt att den inte heller kan hållas ansvarig för att ha inlett ett sådant förfarande.
- 62 Enligt domstolens fasta rättspraxis ska en skadeståndstalan som grundar sig på kommissionens underlåtenhet att inleda ett fördragsbrottsförfarande enligt artikel 226 EG (nu artikel 258 FEUF) avvisas. Eftersom kommissionen inte är skyldig att inleda ett fördragsbrottsförfarande enligt artikel 226 EG är dess beslut att inte inleda ett sådant förfarande enligt denna rättspraxis i vart fall inte rättsstridigt, vilket innebär att gemenskapen inte kan ådra sig utomobligatoriskt skadeståndsansvar (domstolens beslut av den 23 maj 1990 i mål C-72/90, Asia Motor France mot kommissionen, REG 1990, s. I-2181, punkterna 13–15, samt förstainstansrättens beslut av den 3 juli 1997 i mål T-201/96, Smanor m.fl. mot kommissionen, REG 1997, s. II-1081, punkterna 30 och 31, och i det ovan i punkt 58 nämnda målet Makedoniko Metro och Michaniki mot kommissionen, punkterna 43 och 44). Eftersom det inte föreligger någon skyldighet för kommissionen att inleda ett fördragsbrottsförfarande kan inte dess underlåtenhet i detta avseende medföra att gemenskapen blir skadeståndsansvarig.
- 63 Emellertid följer det inte av det förhållandet att gemenskapen inte kan ådra sig skadeståndsansvar på grund av kommissionens underlåtenhet att inleda ett fördragsbrottsförfarande att gemenskapen undgår allt ansvar även när kommissionen faktiskt inleder ett sådant förfarande.

- 64 Skadeståndstalan är en självständig form av talan, som har en särskild funktion i rättsmedelssystemet (domstolens dom av den 28 april 1971 i mål 4/69, Lütticke mot kommissionen, REG 1971, s. 325, punkt 6, och förstainstansrättens dom av den 27 november 2007 i de förenade målen T-3/00 och T-337/04, Pitsiorlas mot rådet och ECB, REG 2007, s. II-4779, punkt 283). Föremålet för en skadeståndstalan är ett yrkande om ersättning för en skada som följer av en rättsakt eller av ett otillåtet handlande som en gemenskapsinstitution är ansvarig för (se domstolens dom av den 23 mars 2004 i mål C-234/02 P, ombudsmannen mot Lamberts, REG 2004, s. I-2803, punkt 59 och där angiven rättspraxis).
- 65 Oberoende av huruvida en rättsakt utgör en sådan rättsakt mot vilken en talan om ogiltigförklaring kan väckas (se punkt 69 nedan) är alla gemenskapsinstitutionernas rättsakter – även de som fattats inom ramen för en skönsmässig bedömning – i princip sådana rättsakter mot vilka en skadeståndstalan kan väckas (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 15 juni 1999 i mål T-277/97, Ismeri Europa mot revisionsrätten, REG 1999, s. II-1825, punkterna 109 och 110, fastställd efter överklagande genom domstolens dom av den 10 juli 2001 i mål C-315/99 P, Ismeri Europa mot revisionsrätten, REG 2001, s. I-5281, punkt 41).
- 66 En gemenskapsinstitutionens befogenhet att företa en skönsmässig bedömning medför inte att institutionen frigörs från sin skyldighet att handla i överensstämmelse med överordnade rättsnormer, såsom fördraget och de allmänna gemenskapsrättsliga principerna, och med den relevanta sekundärrätten. Närhelst lagenligheten hos en sådan rättsakt ifrågasätts i en skadeståndstalan ska denna prövning ske mot bakgrund av institutionens skyldigheter.
- 67 En motsatt slutsats skulle gå emot en rättsgemenskap och förta skadeståndstalans ändamålsenliga verkan, eftersom en domare då skulle vara förhindrad att inom ramen för en dylik talan pröva rättsaktens lagenlighet (domen i det ovan i punkt 64 nämnda målet ombudsmannen mot Lamberts, punkt 61).
- 68 Kommissionen kan vid utövandet av de befogenheter som den har tilldelats enligt artikel 226 EG bedöma huruvida det är lämpligt att väcka talan mot en medlemsstat för fördragsbrott utan att behöva motivera sitt val (domstolens dom av den 26 juni 2001

i mål C-70/99, kommissionen mot Portugal, REG 2001, s. I-4845, punkt 17), och kommissionen kan dessutom, under samma betingelser, sända ett motiverat yttrande till denna medlemsstat. Det kan dock inte utslutas att en person i särskilda undantagsfall kan styrka att ett motiverat yttrande är rättsstridigt och att det innebär ett tillräckligt klart åsidosättande av en rättsregel, som orsakat vederbörande skada (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 64 nämnda målet ombudsmannen mot Lamberts, punkt 52, och förstainstansrättens dom av den 10 april 2002 i mål T-209/00, Lamberts mot ombudsmannen, REG 2002, s. II-2203, punkt 57).

- 69 Ett motiverat yttrande från kommissionen som avges i enlighet med artikel 226 första stycket EG är inte en rättsakt som är avsedd att ha rättsligt bindande verkningar gentemot tredje man och således inte en sådan rättsakt mot vilken en talan om ogiltigförklaring kan väckas (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 1 mars 1966 i mål 48/65, Lütticke m.fl. mot kommissionen, REG 1966, s. 27 och s. 39, svensk specialutgåva, volym 1, s. 237, samt förstainstansrättens beslut av den 16 februari 1998 i mål T-182/97, Smanor m.fl. mot kommissionen, REG 1998, s. II-271, punkt 28, och av den 5 september 2006 i mål T-242/05, AEPI mot kommissionen, ej offentliggjort i rättsfallssamlingen, punkt 30). Denna omständighet påverkar emellertid inte den bedömning som gjorts ovan. Ett motiverat yttrande kan genom sitt rättsstridiga innehåll orsaka skada för tredje man. Det kan till exempel inte utslutas att kommissionen orsakar personer skada, vilka har anförtrott den uppgifter som omfattas av sekretess genom att dessa uppgifter offentliggörs i ett motiverat yttrande. Likaså kan det inte utslutas att ett motiverat yttrande som innehåller oriktiga uppgifter om någon kan komma att orsaka denna person skada.
- 70 Frågan huruvida gemenskapen är skadeståndsansvarig för ett motiverat yttrande hör emellertid till sakfrågan och inte till frågan om upptagande till sakprövning av talan.
- 71 Kommissionens invändning om rättegångshinder ska således ogillas.

Prövning i sak

Förekomsten av en tillräckligt klar överträdelse

Parternas argument

- 72 Sökandena har i huvudsak gjort gällande att det motiverade yttrandet av den 3 december 1997 – i vilket Republiken Frankrike uppmanades att ändra L 131-2 i code de commerce i den del som denna bestämmelse tillerkände skeppsmäklarna en monopolställning som var oförenlig med artikel 5 i förordning nr 2913/92 – var felaktigt, eftersom artikel 5 inte är tillämplig på skeppsmäklarnas verksamhet.
- 73 Kommissionen och rådet har bestritt detta.

Tribunalens bedömning

- 74 För att gemenskapen ska ådra sig ett utomobligatoriskt skadeståndsansvar i fall då en rättsakts rättsstridighet är ifrågasatt måste det föreligga en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som har till syfte att ge enskilda rättigheter (se förstainstansrättens dom av den 12 september 2007 i mål T-259/03, Nikolaou mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 39 och där angiven rättspraxis). Vad gäller denna förutsättning är det avgörande kriteriet för att en överträdelse av gemenskapsrätten ska anses vara tillräckligt klar att en gemenskapsinstitution uppenbart och allvarligt har överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning (domstolens dom av den 4 juli 2000 i mål C-352/98 P, Bergaderm och Goupil mot kommissionen, REG 2000, s. I-5291, punkterna 43 och 44, och av den 19 april 2007 i mål C-282/05 P, Holcim (Deutschland) mot kommission, REG 2007, s. I-2941, punkt 47).

- 75 Fördragsbrottsförfarandet är enligt artikel 226 EG ett särskilt förfarande som är ämnat att låta kommissionen, såsom varande fördragets väktare (se, för ett motsvarande synsätt, artikel 211 EG), övervaka medlemsstaternas iakttagande av gemenskapsrätten (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 11 augusti 1995 i mål C-431/92, kommissionen mot Tyskland, REG 1995, s. I-2189, punkt 21). Artikel 226 EG ger kommissionen en möjlighet att, efter att ha avgett ett motiverat yttrande och i den mån detta yttrande inte har efterföljts av den berörda medlemsstaten, ansöka om en fastställelse i domstol av de påstådda fördragsbrotten. Det är endast domstolen som är behörig att fastställa huruvida en medlemsstat har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt gemenskapsrätten (beslut av den 16 februari 1998 i det ovan i punkt 69 nämnda målet Smanor m.fl. mot kommissionen, punkt 28).
- 76 Kommissionen kan alltså fritt bedöma om det är lämpligt att väcka talan mot en medlemsstat för fördragsbrott (domen i det ovan i punkt 68 nämnda målet kommissionen mot Portugal, punkt 17) men kan inte på ett bindande sätt fastställa att ett sådant fördragsbrott föreligger. Under fördragsbrottsförfarandet kan kommissionen endast avge ett yttrande med sin uppfattning om huruvida en medlemsstat har åsidosatt gemenskapsrätten. I detta yttrande väljer kommissionen endast en ståndpunkt angående huruvida en medlemsstat har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt gemenskapsrätten. Följaktligen kan antagandet av ett sådant yttrande aldrig utgöra en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som har till syfte att ge enskilda rättigheter.
- 77 Även om kommissionen gör en felaktig bedömning angående gemenskapsrättens innehåll i ett motiverat yttrande kan detta således inte utgöra en sådan tillräckligt klar överträdelse som kan medföra skadeståndsansvar för gemenskapen. Sökandenas skadeståndsyrkanden ska således ogillas.
- 78 Om de bedömningar som uttrycks i ett motiverat yttrande däremot går utöver bedömningen av huruvida en medlemsstat har gjort sig skyldig till ett fördragsbrott, eller om kommissionen på annat sätt har överskridit sina befogenheter under fördragsbrottsförfarandet, kan dessa bedömningar eller handlingar utgöra en sådan överträdelse som kan medföra skadeståndsansvar för gemenskapen. Exempel på överträdelser är felaktigt offentliggörande av företagshemligheter, ärekränkning och förtal. Emellertid bör det betonas att någon sådan överträdelse inte har åberopats i förevarande fall.

Förekomsten av ett orsakssamband

Inledning

79 Oberoende av frågan huruvida en tillräckligt klar överträdelse föreligger finner tribunalen det nödvändigt att även pröva huruvida det föreligger ett orsakssamband mellan kommissionens antagande av det motiverade yttrandet av den 3 december 1997 och de skador som sökandena påstår sig ha lidit.

Parternas argument

80 Sökandena har gjort gällande att rådet medgett att lag nr 2001-43, enligt vilken skeppsmäklarna har frångåtits sin monopolställning och orsakats skada, har antagits på grundval av kommissionens motiverade yttrande av den 3 december 1997.

81 Republiken Frankrike, som var mottagare av det motiverade yttrandet, hade ingen handlingsfrihet när den genom en nationell åtgärd skulle tillämpa gemenskapsrätten. Rubriken på lag nr 2001-43 vittnar om att de franska myndigheterna vek sig för kommissionens krav i det motiverade yttrandet av den 3 december 1997.

82 Lag nr 2001-43 kan följaktligen inte avskärma gemenskapsrättsakten från den skada som rättsakten har orsakat. Kommissionen är därför till fullo ansvarig för de skador som sökandena har lidit, oaktat Republiken Frankrike har antagit lag nr 2001-43. Endast gemenskapsdomstolen är behörig att ta upp ett skadeståndsyrkande avseende en sådan skada till prövning.

- 83 Sökandena har gjort gällande att gemenskapen ensam är skadeståndsansvarig och att gemenskapen företräds av kommissionen med hänsyn till kommissionens delaktighet i utarbetandet av den omtvistade rättsakten. Sökandena har vidare framhållit att det förhållandet att gemenskapen ensam är skadeståndsansvarig utgör motvikten till de begränsningar och avkall som medlemsstaterna har gjort i sin suveränitet vid upprättandet av tullunionen.
- 84 Rådet och kommissionen har bestritt denna argumentation.

Tribunalens bedömning

- 85 Inom ramen för en skadeståndstalan föreligger ett orsakssamband när det finns ett tillräckligt direkt samband mellan orsak och verkan, det vill säga mellan gemenskapsinstitutionens handlande och den åberopade skadan. Det ankommer på sökanden i ett mål att bevisa detta samband. Handlandet måste alltså vara den avgörande orsaken till skadan (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 43 nämnda målet CAS Succhi di Frutta mot kommissionen, punkt 59, och förstainstansrättens dom av den 30 september 1998 i mål T-149/96, Coldiretti m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 1998, s. II-3841, punkt 101, se även förstainstansrättens beslut av den 12 december 2000 i mål T-201/99, Royal Olympic Cruises m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 2000, s. II-4005, punkt 26 och där angiven rättspraxis, fastställt efter överklagande genom domstolens beslut av den 15 januari 2002 i mål C-49/01 P, Royal Olympic Cruises m.fl. mot rådet och kommissionen, ej publicerat i rättsfallssamlingen, och domen i det ovan i punkt 64 nämnda målet Pitsiorlas mot rådet och ECB, punkt 292).
- 86 Beträffande frågan huruvida det föreligger ett orsakssamband mellan det motiverade yttrandet av den 3 december 1997 och de av sökandena åberopade skadorna, bör det inledningsvis påpekas att de enda rättsakter som kommissionen kan anta i samband med fördragsbrottsförfarandet enligt artikel 226 EG är sådana rättsakter som riktar sig till medlemsstaterna (se förstainstansrättens beslut av den 2 december 2003 i mål T-334/02, Viomichania Syskevasias Typopoiisis Kai Syntirisis Agrotikon Proionton mot kommissionen, REG 2003, s. II-5121, punkt 44 och där angiven rättspraxis). Detta förfarande avser följaktligen endast förhållandet mellan kommissionen och medlemsstaterna.

- 87 I fördragsbrottsförfaranden enligt artikel 226 EG görs det en åtskillnad mellan det administrativa förfarandet och domstolsförfarandet. Om kommissionen anser att en medlemsstat har underlåtit att uppfylla en av sina skyldigheter inleder kommissionen först ett administrativt förfarande, under vilket den ger den berörda medlemsstaten möjlighet att ta ställning till det påstådda fördragsbrottet. Kommissionen avslutar det administrativa förfarandet med att avge ett motiverat yttrande till medlemsstaten. Syftet med det administrativa förfarandet enligt artikel 226 EG är att ge den berörda medlemsstaten möjlighet att fullgöra sina skyldigheter enligt gemenskapsrätten eller att göra invändningar mot de av kommissionen framställda anmärkningarna (domstolens dom av den 18 juli 2007 i mål C-490/04, kommissionen mot Tyskland, REG 2007, s. I-6095, punkt 25). Medlemsstaten är således inte skyldig att följa det motiverade yttrandet. Om medlemsstaten bedömer att kommissionen felaktigt har lagt den ett fördragsbrott till last kan den avstå från att följa yttrandet.
- 88 Det är bara i de fall då medlemsstaten i fråga inte har följt det motiverade yttrandet inom den av kommissionen förelagda fristen som kommissionen, med tillämpning av artikel 226 andra stycket EG, kan väcka talan om fördragsbrott vid domstolen (se domstolens dom av den 18 maj 2006 i mål C-221/04, kommissionen mot Spanien, REG 2006, s. I-4515, punkt 22 och där angiven rättspraxis).
- 89 En talan som väcks enligt artikel 226 EG har till syfte att få fastställt att en medlemsstat har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt gemenskapsrätten. Först om det fastställs att ett sådant fördragsbrott föreligger är den aktuella medlemsstaten skyldig att vidta de åtgärder som krävs för att följa domstolens dom (domstolens dom av den 14 april 2005 i mål C-104/02, kommissionen mot Tyskland, REG 2005, s. I-2689, punkt 49).
- 90 Med hänsyn till dels att ett av kommissionen inlett fördragsbrottsförfarande enligt artikel 226 EG endast avser förhållandet mellan kommissionen och den berörda medlemsstaten, dels att ett sådant förfarande inledningsvis utmynnar i ett motiverat yttrande, som det står medlemsstaten fritt att följa eller inte följa, finner tribunalen det nödvändigt att pröva huruvida det motiverade yttrandet av den 3 december 1997 genom sitt innehåll kan utgöra den avgörande orsaken till de av sökandena åberopade skadorna.

- 91 Kommissionen konstaterade i det motiverade yttrandet att Republiken Frankrike hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 5.1 och 5.2 i förordning nr 2913/92, genom att i artikel L-131-2 i code de commerce ge skeppsmäklarna ensamrätt att uppträda som ombud för att uppfylla formaliteter och vidta åtgärder i samband med förtullning. Kommissionen uppmanade även Republiken Frankrike att inom två månader från delgivningen av det motiverade yttrandet vidta nödvändiga åtgärder för att rätta sig efter detsamma.
- 92 Tribunalen finner att den omständigheten att kommissionen, i det motiverade yttrandet av den 3 december 1997, ansåg att artikel L-131-2 i code de commerce var oförenlig med gemenskapsrätten – och att kommissionen eventuellt hade fel i detta avseende – saknar betydelse i förevarande fall, eftersom det motiverade yttrandet inte innebär att medlemsstaten är skyldig att ändra sin lagstiftning. Inom ramen för ett fördragsbrottsförfarande kan endast domstolens dom ha en sådan bindande verkan.
- 93 Eftersom det motiverade yttrandet av den 3 december 1997 saknade bindande verkan, i den mån som kommissionen däri påstod att Republiken Frankrike hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt gemenskapsrätten, kan detta yttrande inte anses vara den avgörande orsaken till de av sökandena åberopade skadorna. Följaktligen föreligger det inte något orsakssamband mellan de påstådda skadorna och det motiverade yttrandet av den 3 december 1997, vilket sökanden påstod utgjorde den omständighet som gav upphov till skadorna.
- 94 Talan ska därför ogillas.

Rättegångskostnader

- 95 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

- 96 Eftersom sökandena har tappat målet, ska kommissionens och rådets yrkanden bifallas.
- 97 Enligt artikel 87.4 tredje stycket i rättegångsreglerna kan tribunalen besluta att en intervenient ska bära sin rättegångskostnad.
- 98 Intervenienten har i mål T-440/03 intervenerat till stöd för sökandena, vilka har tappat målet. Tribunalen finner därför att intervenienten ska bära sin rättegångskostnad.
- 99 Kommissionen och rådet ska bära de av sina rättegångskostnader som hänför sig till interventionen, eftersom de inte har yrkat att intervenienten ska ersätta dessa kostnader för det fall talan ogillas.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen)

följande:

1) Talan ogillas.

II - 4918

- 2) **Jean Arizmendi och de 60 andra sökande vars namn finns upptagna i bilagan ska bära sina rättegångskostnader samt ersätta Europeiska unionens råds och Europeiska kommissionens rättegångskostnader.**
- 3) **Chambre nationale des courtiers maritimes de France ska bära sin rättegångskostnad.**
- 4) **Rådet och kommissionen ska bära de av sina rättegångskostnader som hänför sig till Chambre nationale des courtiers maritimes de Frances intervention i målet.**

Azizi

Cremona

Frimodt Nielsen

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 18 december 2009.

Underskrifter

Bilaga

Mål T-440/03,

Alain Assier de Pompignan, Fort-de-France (Frankrike),

Bruno Bachemont, Dunkerque (Frankrike),

Héritiers de Frédéric Blanchy, Bordeaux (Frankrike),

Stéphane De Borville, Dunkerque,

Jean-Pierre Caradec, Brest (Frankrike),

Jean-Jacques Caruel, Baie Mahault (Frankrike),

Christian Colin-Olivier, Le Havre (Frankrike),

Édouard Croze, Nice (Frankrike),

Philippe Demonchy, Boulogne-sur-mer (Frankrike),

Héritier de Jacques Durand-Viel, Lacanau (Frankrike),

Michel Elain, Brest,

Bernard Flandin, Rouen (Frankrike),

Patrick Foissey, Calais (Frankrike),

François Boyer de la Giroday, Bassens (Frankrike),

Thierry Gelée, Tréport (Frankrike),

Stanislas Gomercic, Marseille (Frankrike),

Michel Hecquet, Dunkerque,

Jacques Héliard, Nantes (Frankrike),

Xavier Humann, Le Havre,

Francis Humann, Rouen,

Michel Jolivet, Montoir (Frankrike),

Guy Jourdan-Barry, Marseille,

Pierre Lambot, Sables-d'Olonne (Frankrike),

Pierre Laurent, Rochefort (Frankrike),

Joachim Lefebvre, Dunkerque,

Didier Levavasseur, Le Havre,

Alexis Lobadowski, Le Havre,

Héritiers d'Erik Martin, Le Havre,

Éric Mascle, Port-la-Nouvelle (Frankrike),

Catherine Meclot, Basse-Terre (Frankrike),

Loïc Morice, Brest,

Roger Phelippeau, Toulon (Frankrike),

Serge Pierre, Dunkerque,

Jean-Pierre Porry, Fort-de-France,

Antoine Ravisse, Calais,

Héritier de Félix Rogliano, Port-de-Bouc (Frankrike),

François Sédard, Venosc (Frankrike),

Raymond Schmit, Pointe-à-Pitre (Frankrike),

Jean-Philippe Taconet, Le Havre,

Lionel Taconet, Rouen,

Philippe Thillard, Le Havre,

Olivier Vallois, Dunkerque,

Daniel-Guy Voillot, Le Havre.

Mål T-121/04,

Henri Boquien, Bordeaux,

Yves Delamaire, Saint-Malo (Frankrike),

Éric Eltvedt, Marseille,

Thierry Ferran, Port-Vendres (Frankrike),

Didier Frisch, Sète (Frankrike),

Merri Jacquemin, Larmor-Plage (Frankrike),

Héritiers d'Anne Le Boutillier, La Rochelle (Frankrike),

Pierre-Olivier Le Normand de Bretteville, Port-de-Bouc,

Gérard Lesaignoux, Sète,

Jean-Pierre Roger, Plerin (Frankrike),

Michel Roy, Saint-Malo,

Léon Ruggiero, Sète,

Pascal Vialard, Sète.

Mål T-171/04,

Daniel Surget, Cherbourg (Frankrike).

Mål T-208/04,

Dominique Hardy, Coudeville-Plage (Frankrike).

Mål T-365/04,

Dominique Cantoni, Marseille.

Mål T-484/04,

François Pilat, Honfleur (Frankrike).

Innehållsförteckning

| | |
|---|-----------|
| Tillämpliga bestämmelser | II - 4889 |
| Bakgrund | II - 4894 |
| Skeppsmäklarnas ursprungliga ställning | II - 4894 |
| Skeppsmäklarnas ställning och dess historiska bakgrund | II - 4894 |
| Följderna av skeppsmäklarnas hybridställning | II - 4894 |
| — Relevanta rättigheter och skyldigheter i allmänhet | II - 4894 |
| — Monopolställningens materiella omfattning | II - 4895 |
| — Personkrets och geografiskt område som omfattades av monopolställningen | II - 4896 |
| — Skyldigheter som det offentliga bemyndigandet medförde | II - 4896 |
| — Rättigheter som det offentliga bemyndigandet medförde | II - 4897 |
| Avskaffande av skeppsmäklarnas monopolställning | II - 4897 |
| Antagande av förordning nr 2913/92 och fördragsbrotttalan | II - 4897 |
| Ändring av den franska lagstiftningen | II - 4899 |
| Förfarande | II - 4900 |
| Parternas yrkanden | II - 4902 |
| Inledande anmärkningar | II - 4904 |
| Principerna för utomobligatoriskt skadeståndsansvar | II - 4904 |
| Talans omfattning | II - 4904 |
| Översikt över parternas argument | II - 4904 |
| De preciseringar angående föremålet för tvisten som lämnats av parterna under förfarandet | II - 4906 |
| Tribunalens bedömning | II - 4907 |
| Upptagande till sakprövning | II - 4908 |
| | II - 4925 |

| | |
|---|-----------|
| Parternas argument | II - 4908 |
| Tribunalens bedömning | II - 4909 |
| Prövning i sak. | II - 4912 |
| Förekomsten av en tillräckligt klar överträdelse. | II - 4912 |
| Parternas argument | II - 4912 |
| Tribunalens bedömning | II - 4912 |
| Förekomsten av ett orsakssamband | II - 4914 |
| Inledning | II - 4914 |
| Parternas argument | II - 4914 |
| Tribunalens bedömning | II - 4915 |
| Rättegångskostnader | II - 4917 |